

DA POLITIET MISTEDE SIN USKYLD

TEKST FREDERIK STRAND, MUSEUMSLEDER
VED POLITIMUSEET

FOTOS POLITIMUSEET

For tres år siden blev fire politifolk dræbt på brutal vis af den samme gerningsmand. Tragedien chokerede politi og samfund og knuste idealet om det ubevæbnede politi. En alliance mellem politiet og samfundet var blevet brudt, og som konsekvens fik politiet blandt andet et nyt tjenestevåben og en bedre skydeuddannelse.

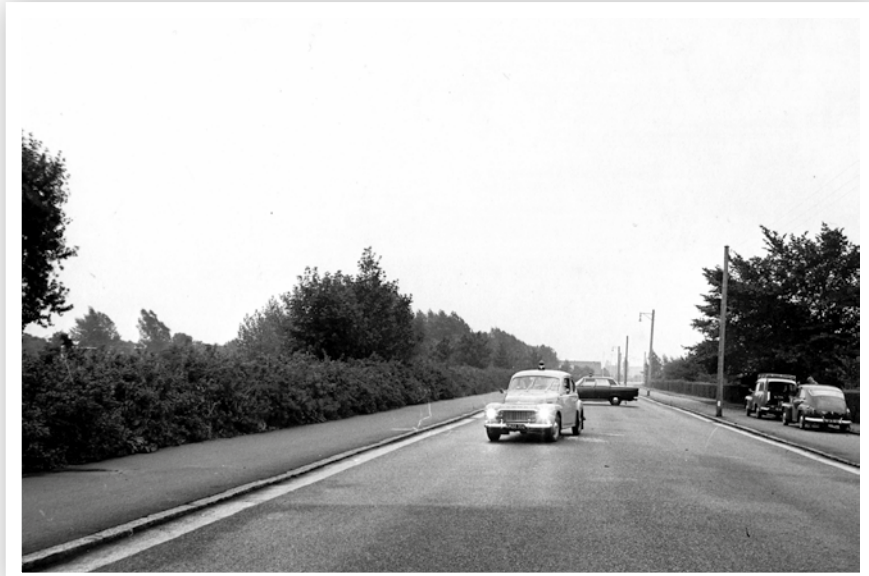
Den 18. september 1965 klokken 10.50 udsendtes en særdeles presserende efterlysning til samtlige politikredse via politiets Rigsregistratur: "Følgende er modtaget fra København Opdagelsespoliti, Afdeling A: I dag mellem kl. 0340 og 0358 er der i forbindelse med forfølgning af en formentlig Simca personmotorvogn, dels først ved Kastrupfortet og derefter i Vermlandsgade ved Prags Boulevard fra den eftersatte vogn affyret flere pistolskud mod de følgende radiopatroljevogne, hvoraf en var fra Kastrup Politi og en fra Udrykningstjenesten. Begge radiovognes politipersonale, i alt 4 mand, er blevet dræbt. Politikredse over hele landet bedes have opmærksomheden henledt på den af gerningsmændene benyttede vogn, der indtil nu kan beskrives som: Formentlig Simca eller Zephyr-lignende størrelse af lys farve, mulig med mørkt tag."

Bag efterlysningen gemte sig et drama og en tragedie uden sidestykke i efterkrigstidens Danmark. Dette efterår er det 60 år siden, og tragedien skulle være med til at ændre politihistorien.

De brutale drab

I den eftersøgte Simca befandt sig to mænd. Den enes navn var Norman Lee Bune, den andens Palle Sørensen. De to mænd var på vej hjem efter et røveri, de havde lavet i løbet af natten. Mændene i vognen var bevæbnet med kraftige pistoler og desperate ved udsigten til at blive taget af politiet, da de begge havde fængselsdomme bag sig. Da patruljevognen tvang Palle Sørensen, der førte bilen, til at standse, sprang han ud med sin FN Browning 9 mm klar. Først affyrede han mod den ene af de overraskede betjente, der var steget ud af patruljevognen. Derpå gik Palle Sørensen helt hen til patruljevognens dør og dræbte den anden betjent med flere pistolskud. Da han så, at den første betjent endnu ikke var død, men søgte at kravle bort, gik han hen til denne og gav ham et nakkeskud, der dræbte ham øjeblikkeligt.

Derpå sprang han ind i bilen og kørte op ad Amager Strandvej. Ved

Amager Strandvej hvor Palle Sørensen skød og dræbte to betjente. Kort efter dræbte han to yderligere politifolk.

Italiensvej holdt endnu en politibil. Denne satte nu efter Palle Sørensen ned ad Amager Strandvej og ud ad Prags Boulevard, da en anden patruljevogn spærrede den videre vej ned ad Amager Strandvej. I Vermlandsgade stoppede patruljevognen Palle Sørensen ved at køre ind foran ham. En af betjentene steg ud samtidig med Palle Sørensen og blev dræbt af et pistolskud gennem hjertet. Umiddelbart derefter gik Palle Sørensen hen til patruljedøren og dræbte den sidste betjent med flere skud gennem bilens vinduer. I alt affyrede han 15 skud med sin FN Browning-pistol. Fire politibetjente var – for første gang i danmarkshistorien – blevet myrdet af én og samme person inden for et ganske kort tidsrum.

Dagen efter drabene var begået, meldte Palle Sørensen sig selv til politiet, da han frygtede, at politiet ville skyde ham under en eventuel pågribelse.

Samfundets reaktion

Det omgivende samfund reagerede med chok, vantro og voldsom fordømmelse og kunne i første omgang ikke tro, at én mand havde begået disse handlinger. Før Palle Sørensen meldte

sig selv, behandlede aviserne da også de fire drab som en form for gangsterdrama. Ekstra Bladet skrev i den forbindelse blandt andet følgende den 18. september 1965 under overskriften "4 betjente dræbt af biltyve i morges": "Alt politi jagter nu til morgen den hvide morderbil over hele Sjælland. I første omgang bliver broerne til Sjælland bevogtet. Alle radiobiler og udrykningsvogne er ude, og betjente med skudsikre veste og maskinpistoler er posteret overalt i byen. En forbrydelse uden sidestykke i København er begået, og der tages ingen chancer under jagten på morderen eller morderne, der må karakteriseres som sindssyge gangstere, som udgør en fare for alle."

Politiet var også i vildrede, så da de dræbte politifolk blev båret ind på Amager Hospital, troede betjenten, Ove Kryger Rasmussen, der tog imod de døde, da også, at russiske specialtropper var gået i land på Sjælland, og at betjentene var faldet i et regulært angreb. Han kunne ikke forestille sig, at én mand stod bag de mange drab. Tungt bevæbnede betjente med maskinpistoler blev udkommanderet til at patruljere og bevogte strategiske steder – og på gaderne så man

Palle Sørensen til påvisning efter sin anholdelse.

politifolk med trukne pistoler, da man jo i overensstemmelse med avisernes nyheder var overbevist om, at en bande af gangstere stod bag drabene.

Efter at Palle Sørensen havde meldt sig selv, stod drabene nærmest i et uvirkeligt skær. Det hele forekom så meningsløst, og sagen blev omtalt som århundredets forbrydelse, ligesom der senere blev iværksat en statsbegravelse med Frederik IX i spidsen. Bestyrelsen og vreden var stor. Det var ikke bare politiet, der var blevet angrebet; det var hele det danske samfund.

Palle Sørensens opvækst

Hvem var så den mand, der for samtiden på så ubegribelig vis myrdede fire betjente – og i en årrække kom til at stå som politietatens mest fremtrædende fjendebillede?

Palle Sørensen blev født i 1927 på Amager og voksede op i området mellem Backersvej og Kastrupvej. Faren var, paradoksalt nok, politimand og moren hjemmegående. Efter en ulykke måtte faren dog stoppe inden for politiet og ernærede sig derefter som billetkontrollør i Cirkusbygningen. Barndomshjemmet var forholdsvist

velordnet og trygt. Søkendeflokken var ikke stor, idet der ud over Palle Sørensen kun var en søster. Grundet skarlagensfeber havde Palle Sørensen i begyndelsen en noget uregelmæssig skolegang, og der var i en periode tvivl om, hvorvidt han var ordblind. Fra starten var han en enspænder, der lagde nogen distance til de andre børn. Han var dog ikke menneskesky, men havde ikke samme behov for socialt fællesskab som mange andre børn. Efter 8. klasse forlod han skolen og startede som arbejdsdreng, hvorpå han efterfølgende fik en læreplads som finmekaniker.

Vanekriminel

Allerede under læretiden påbegyndte Palle Sørensen en række tyverier, der førte til, at han blev taget af politiet i 1946. Under fængselsopholdet fik han idéen til et stort kup i Dansk Arbejdsmandsforbund.

Efter løsladelsen iværksatte han kupet, der indbragte ham 130.000 kr. For en del af beløbet købte Palle Sørensen – der var manisk interesseret i biler, både og skydevåben – først en Adler og siden en Mercedes. Sidstnævnte skar

han, efter flere mislykkede forretningseventyr, i stykker, hvorpå han dumpede delene i Kalkbrænderihavnen for at hæve forsikringssummen. Dette gav ham efterfølgende fem års fængsel for forsikringssvig. Efter endt afsoning fulgte denne kriminalitet op af forskellige former for småkriminalitet såsom indbrud på skattevæsenets lokalkontorer, hvilket resulterede i, at Palle Sørensen, med stemplet vanekriminel, blev placeret i psykopatforvaring. Her mødte han Norman Lee Bune, med hvem han lavede det kup, der førte til det firedobbelte politidrab.

En særpræget karakter

Anbringelsen i psykopatforvaring viser, at myndighederne allerede tidligt var opmærksom på, at Palle Sørensen havde en, i nogle henseender endog meget, særpræget karakter. For det første er det værd at hæfte sig ved Palle Sørensens begrænsede behov for menneskelig kontakt – et uden tvivl delvis autistisk træk. Som en sidebemærkning bør det dog nævnes, at Palle Sørensen ikke tidligere havde været involveret i nogen form for personfarlig kriminalitet; vold havde ikke været en del af hans kriminelle løbebane – undtaget to dage før det firedobbelte politidrab, hvor han havde skudt efter en person i forbindelse med et tyveri.

Var det disse træk, der gjorde sig gældende den råkolde septembernat 1965? Var den rystende handling udtryk for en mangel på evne til at sætte sig i andres sted og overskue den tilspidsede situation? Men i alle tilfælde må man sige, at handlingen var udtryk for en særegen desperation og usædvanlig hensynsløshed. Hans kumpan, Lee Bune, var da også som den første løbet bort fra bilen, selvom han til Palle Sørensen havde råbt, at de skulle skyde sig fri. Palle Sørensen derimod skød sig ikke bare fri, men likviderede temmelig uforståeligt flere betjente; han havde jo ikke behøvet at gå over til patruljevognene og skyde gennem bilruderne.

Senere forklarede Palle Sørensen

selv, at det var, som havde han været med i en film. Alt passerede ligesom forbi ham, og han stod udenfor og betragtede begivenhedernes gang – den ene filmsekvens afløste den anden. Efter det fjerde drab var han flygtet, overbevist om, at han ikke ville slippe levende fra sin forbrydelse, men blive skudt af politiet. Samme dag meldte han sig derfor selv til politiet, næppe så meget af samvittighedsnag, som fordi han havde indset, at enhver flugt var umulig, og potentielt meget vel kunne resultere i hans egen død. Efterfølgende deltog han med nærmest barnlig iver i efterforskningen, idet han blandt andet påviste, hvor han havde gjort af gerningsvåbnet.

Livstid og benådning

Palle Sørensen tilstod drabene den 21. september 1965 og blev straffet med fængsel på livstid. Efterfølgende blev han placeret i isolation i sammenlagt 10 år. Efter 14 år skulle der have været mulighed for benådning, hvilket imidlertid ikke skete. Heller ikke muligheden for ledsaget udgang efter fem år blev bevilget. Efter 18 års fængsel fik han mulighed for ledsaget udgang, og først i 1998, efter lang tids diskussion, blev han benådet. Da havde han siddet 33 år i fængsel. Benådningen betød også, at en mildest talt besværlig fange blev sluset ud af fængselsystemet, for i de år, Palle Sørensen havde siddet i fængslet, havde det gentagne gange forlydt, at Palle Sørensen var involveret i forskellige former for kriminalitet inden for murene.

Den 1. februar 2018 afgik Palle Sørensen ved døden efter godt 20 år i frihed. Kort før sin død kontaktede han Politimuseet, da han ønskede nogle genstande doneret til museet med henblik på en udstilling. Hans gerninger skulle huskes af de kommende generationer. Anger talte han dog ikke om.

Heftig debat og konsekvenser

I månederne efter politidrabene opstod der en heftig debat om årsagerne til den tragiske begivenhed. Var det

våbenlovgivningen, der var for slap, eller politiets skyderelevativ, der skulle strammes op? Måske ungdommen var blevet for anti-autoritær og derfor satte sig op mod politiet? Endelig diskuterede man også, om politiet havde den rette uddannelse til at håndtere sådanne situationer – en diskussion, der i øvrigt mindede om den debat, der aktuelt fandt sted efter terrorangrebet i vinteren 2015.

Diskussionen mandede dog hverken ud i en stramning af våbenloven eller en ændring af skyderelevativet. Imidlertid fik politiet som følge af tragedien nye tjenestevåben, nemlig en FN 7,65 mm, der var langt mere håndterbar end den gamle Husquarna-pistol. Hertil blev der indført en udvidet undervisning i skydning på Politiskolen.

En alliance var brudt

De fire politidrab ændrede politiet og politiets fremtoning i samfundet for altid. Efter september 1965 skulle alle uniformerede politifolk som udgangspunkt bære våben, når de var i tjeneste. Før denne dato havde det stået betjentene frit for, om de ville bære våben, hvis de ikke var under udrykning eller i radiovognstjenesten.

På en måde var en hundredårig

alliance mellem politi og befolkning blevet brudt den 18. september 1965, selvom forbrydelsen var udtryk for en enkelt mands desperate og hensynsløse værk. Før den skæbnesvangre nat havde der eksisteret en uofficiel overenskomst mellem politiet og borgere, som byggede på engelsk politifilosofi, hvor politiet siden indførelsen af den verdenskendte patruljerende betjent – ”bobby” – i 1829 var gået bort fra militariseret fremtoning til en ubevæbnet tilstedeværelse i gadebilledet. Den bærende tanke var, at vold avlede mere vold, og at politi og offentlighed stod sammen om sikkerhed, fred og orden. Med Palle Sørensens politidrab var syndefaldet imidlertid indtrådt i Danmark. En implicit forståelse af at man ikke længere kunne garantere politifolks sikkerhed, når de gik ubevæbnede på gaden, havde indfundet sig.

Siden da er det på mange måder næsten kun gået én vej – med øget bevæbning i patruljevognene og politifolk med maskinpistoler på gaderne. Udviklingen skyldes i sagens natur også den øgede terrorfrygt, men Palle Sørensens politidrab var første skridt på vejen. ■

Frederik IX ankommer til statsbegravelsen for de fire dræbte betjente.

